

регулювання муніципальних відносин, регіональна політика, фінансове вирівнювання, автономізація та права органів місцевої влади.

Ключові слова: шведська модель, місцеве самоврядування, комуна, регіон, муніципалітет, комунальне зібрання, комунальне правління.

Резюме

Попко В. В. Шведская модель местного самоуправления.

Статья посвящается выявлению особенностей шведской модели местного самоуправления как одной из самых развитых в мире. Акцентируется внимание на исторических, традиционных, политических и финансовых элементах системы местного самоуправления, организации власти на местах и порядку формирования представительских органов власти. Освещаются правовое регулирование муниципальных отношений, региональная политика, финансовое выравнивание, автономизация и права органов местной власти.

Ключевые слова: шведская модель, местное самоуправление, коммуна, регион, муниципалитет, коммунальное собрание, коммунальное правление.

Summary

Popko V. The Swedish model of local self-government.

The article is dedicated to the discovery of peculiarities of the Swedish model of local self-government as one of the most developed in the world. The attention is concentrated on the historical, traditional, political and financial elements of the system of local self-government, local organization of authority and order of formation of representative authorities. The attention is also paid to the legal regulation of municipal relations, regional policy, financial balance, autonomization and rights of the local authorities.

Key words: Swedish model, local self-government, commune, region, municipality, communal assembly, municipal management.

УДК 341.171

Т. О. КОРТУКОВА

*Тамара Олександрівна Кортукова, аспірант,
викладач Київського університету права НАН
України*

СПІВРОБІТНИЦТВО ЄС З ТРЕТІМИ КРАЇНАМИ У СФЕРІ СПІЛЬНОЇ ІМІГРАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ

За останні роки у ЄС спостерігається динамічний розвиток спільної імміграційної політики. Зокрема, співробітництво ЄС у сфері управління імміграційних потоків зосереджено не тільки між державами-членами ЄС, а й між ЄС і третіми країнами. Це зумовлено низкою наступних факторів. По-перше, імміграційна політика ЄС є комплексною проблемою, яка включає в себе співробітництво ЄС з третіми країнами у сфері розселення біженців, охорону зовнішніх кордонів, порятунку на морі, організацію легальної міграції, що передбачає лібералізацію візового режиму та укладання угод про реадмісію. По-друге, імміграційна політика ЄС є одним із 10 пріоритетних завдань для розв'язання в ЄС. У результаті опитування громадян ЄС 73 відсотки визнали найгострішими питання спільної імміграційної політики поряд з питаннями економічної ситуації та безробіттям¹. По-третє, події Арабської весни, зокрема війна у Сирії, викликали величезний наплив біженців. У результаті відповідно до статистичних даних ЄС став найбільшим донором біженців у світі².

Таким чином, виникає необхідність у боротьбі з нелегальною імміграцією та організацією легальної міграції задля покращення демографічної ситуації у Європі. Тому **мета статті:** дослідити сучасний стан механізму регулювання співробітництва ЄС з третіми країнами у сфері спільної імміграційної політики та проаналізувати результати такого співробітництва.

Питанню співробітництва ЄС з третіми країнами у сфері спільної імміграційної політики приділяли увагу такі вітчизняні вчені, як: В. Муравйов, З. Макруха, І. Грицяк, М. Микієвич, Н. Мушак, О. Малиновська. Серед іноземних науковців, які вивчали цю тематику, слід назвати таких: А. Лутке, Д. Грос, Д. Леслі, С. Пірс, С. Карера та ін.

Реакцією ЄС на поставлені виклики в імміграційній сфері була розробка короткострокових та довгострокових цілей. Зокрема, до короткострокових цілей належать: збереження життя на морі та в пустелі; боротьба з торгівлею й контрабандою людьми; максимізація повернень осіб, які не мають права залишатися в ЄС; забезпечення легальних шляхів до Європи для осіб, які цього потребують, зокрема, розселення біженців. Довгостроковими цілями є вирішення корінних причин нелегальної міграції та примусового переміщен-

ня осіб, підтримуючи партнерські країни в їх політичному, соціальному та економічному розвитку. Крім того, важливим є поліпшення можливостей у країнах походження мігрантів за допомогою державних та приватних інвестицій, сприяння сталому розвитку та надання можливості людям будувати майбутнє у своїх рідних країнах³.

Зовнішній вимір міграційної політики ЄС зосереджений на співробітництві з третіми країнами з метою вирішення корінних причин, що спричиняють нерегулярну міграцію до Європи та повернення тих, хто не має права на міжнародний захист. Партнерство та співпраця з ключовими країнами походження, транзиту й призначення є однією з ключових компонентів зовнішнього виміру міграційної політики ЄС, наприклад, через Хартумський і Рабатський процес, діалог між Африкою та ЄС щодо міграції та мобільності, Будапештський процес, Празький процес, зустріч лідерів Західних Балкан, саміт у Валетті, діалоги високого рівня з питань міграції та Угоди між ЄС та Туреччиною з метою врегулювання імміграційної кризи⁴.

Правовою основою співробітництва ЄС з третіми країнами у сфері спільної імміграційної політики є Глобальний підхід до міграції і мобільності, схвалений в 2005 р. і оновлений в 2011 р. та Європейський порядок денний щодо міграції від 2015 року.

У Глобальному підході до міграції і мобільності визначається, яким чином ЄС проводить свою політику співробітництва з країнами, що не входять до ЄС, на основі чітко визначених пріоритетів⁵. Зокрема, основним пріоритетом є співробітництво з урахуванням інтересів і цілей усіх: ЄС, країн-партнерів і самих мігрантів. Порядок денний співробітництва спрямований на такі завдання: організація легальної міграції; сприяння мобільності; попередження і боротьба з нелегальною міграцією; викорінення торгівлі людьми; забезпечення максимальної віддачі розвитку міграції та мобільності; сприяння міжнародному захисту; посилення зовнішнього виміру притулку. При цьому повага прав людини є одним із пріоритетів політики співробітництва ЄС з третіми країнами у сфері спільного управління імміграційних потоків.

Практична реалізація Глобального підходу до міграції і мобільності здійснюється через кілька політичних інструментів, таких як двосторонні і регіональні діалоги з питань політики і плани дій; правові документи, зокрема спрощення візового режиму та реадмісія. Крім того, здійснюється оперативна підтримка й створення потенціалу, а також підтримка програм і проектів, наданих в розпорядження третіх країн та інших заінтересованих сторін, наприклад, громадянського суспільства і міжнародних організацій.

Пріоритетними напрямками в рамках Глобального підходу до міграції і мобільності є співробітництво з третіми країнами. Так, значна увага приділяється південному та східному партнерству, а також країнам походження й транзиту мігрантів. На регіональному рівні співробітництво ЄС здійснюється в рамках наступних програм: Партнерство Африки-ЄС у сфері міграції, мобільності і зайнятості і Рабатський процес; Празький процес і Східне партнерство з питань міграції та надання притулку; діалог щодо міграції з країнами Латинської Америки і діалог з країнами «Шовкового маршруту», у тому числі й Будапештський процес.

Таким чином, на підставі Глобального підходу до міграції і мобільності ЄС розвиває інтенсивний діалог з Африканським континентом з питань міграції та мобільності на двосторонньому, регіональному і континентальному рівні. Відповідно, ці діалоги охоплюють, чотири пріоритетних напрями: регулярні міграційні процеси між африканськими країнами, боротьба з торгівлею людьми, захист мігрантів, сприяння надання притулку та міжнародний захист, посилення прикордонного контролю, максимізація позитивного співвідношення між міграцією та розвитком (що включає в себе пом'якшення наслідків витоку мізків, підвищення ролі африканських діаспор у розвитку їхніх країн походження та допомогу африканським країнам нарощувати свій потенціал для управління міграційними потоками)⁶.

У свою чергу, у липні 2006 р. європейські та африканські міністри, які займаються питаннями міграції і розвитку, започаткували Рабатський процес. У рамках цього євро-африканського діалогу понад 60 країн і організацій регулярно збираються, щоб обговорити питання міграції і розвитку на технічному рівні та рівні старших посадових осіб. На сьогодні у рамках такого співробітництва відбулось чотири конференції на рівні міністрів, зокрема: у 2006 р. у Марокко було ухвалено План дій в Рабаті; у 2008 р. у Франції відбулось прийняття Паризької програми співробітництва; у 2011 р. в Сенегалі було прийнято Стратегію Дакар, а в 2014 р. в Італії було прийнято Римську декларацію та Програму.

Остання Римська програма була прийнята на період 2014–2017 років.

Нововведенням програми було введення нової сфери співробітництва з ЄС, це сприяння міжнародному захисту. До цього співробітництво ЄС з Африкою в питаннях збалансованого підходу до міграції відбувалось у межах наступних сфер, а саме: організації мобільності й легальної міграції; поліпшення управління кордонами і боротьба з нелегальною міграцією; зміцнення взаємодії між міграцією та розвитком.

Найбільш розвинуте двостороннє співробітництво в рамках Глобального підходу до міграції і мобільності представлене двома програмами: Партнерство мобільності і Спільний порядок денний з питань міграції та мобільності. Обидві ці програми пропонують політичні рамки для всебічного, розширеного діалогу і співробітництва з країнами. У тому числі, вони встановлюють цільові зобов'язання, а також конкретні заходи підтримки, запропоновані ЄС.

Порівнюючи ці дві програми, необхідно зазначити, що вони спрямовані на вирішення проблем мобільності, візових питань, а також встановлюють необхідність повернення й реадмісії нелегальних мігрантів.

Тим не менш, є дві суттєві відмінності: Партнерство мобільності включає проведення переговорів щодо угод про спрощення візового режиму та про реадмісію, в той час як Спільний порядок денний з питань міграції та мобільності не охоплює зазначені питання.

Крім того, Партнерство мобільності застосовується в основному до сусідніх країн, у той час як Спільний порядок денний з питань міграції та мобільності може застосовуватися для інших третіх країн. На сьогодні було підписано сім програм Партнерства з мобільності, зокрема з Кабо-Верде⁸, Республікою Молдова⁹, Грузією¹⁰, Вірменією¹¹, Марокко¹², Азербайджаном і Тунісом¹³, а також два Спільних порядків денних з питань міграції та з Ефіопією¹⁴ і Нігерією¹⁵.

Варто зазначити, що 21 травня 2008 р. Кабо-Верде і ЄС підписали спільну декларацію про Партнерство з мобільності. Це було перше співробітництво ЄС з африканськими країнами. На сьогодні Португалія, Франція, Люксембург, Нідерланди та Іспанія беруть участь у цьому партнерстві і вже розробили низку ініціатив, що охоплюють різні цілі, закріплені в Політичній декларації. У 2012 р. та 2013 р. відповідно між Кабо-Верде і ЄС було укладено дві угоди. Одна – про спрощення візового режиму, а друга – про реадмісію. Обидва документи набули чинності 1 грудня 2014 року.

Крім того, ЄС розвиває співробітництво з імміграційних питань в рамках Східного партнерства. Це спільна ініціатива ЄС та його східноєвропейських сусідів: Азербайджану, Вірменії, Білорусі, Грузії, Молдови та України. Така ініціатива стартувала на Празькому саміті в 2009 р. та має на меті зближення країн Східної Європи і ЄС. Східне партнерство підтримує й зміцнює реформи в країнах Східного партнерства.

Зокрема, Панель Східного партнерства з міграції та притулку була створена в 2011 р. для зміцнення співпраці між країнами Східного партнерства та ЄС з метою реалізації спільних можливостей і спільного вирішення проблем, які стоять перед усіма учасниками. Діяльність Панелі здійснюється в рамках Платформи «Демократія, управління і стабільність». Співробітництво і діалог в сфері гармонізації стандартів є ключовими для Панелі Східного партнерства з питань міграції та притулку і відповідають принципам Глобального підходу до міграції ЄС. Таким чином, основною метою Панелі є: зміцнення систем притулку і міграції в країнах Східного партнерства; підтримка діалогу в питаннях міграції та притулку між східними партнерами і ЄС, а також сприяння наближенню стандартів через обмін найкращими практиками.

Діалог щодо міграції з країнами Латинської Америки було започатковано в 2009 р. та спрямовано на обмін думками у таких напрямках: зв'язок між міграцією та розвитком; регулярна міграція та нелегальна міграція (наприклад, корінні причини міграції та її взаємної вигоди для країн походження й призначення); міграція і питання про права людини, в тому числі захист мігрантів відповідно до міжнародних зобов'язань; боротьба проти будь-яких форм дискримінації, расизму, ксенофобії; законодавчі та адміністративні заходи, що застосовуються до нелегальних мігрантів; питання, пов'язані з поверненням; заходи щодо боротьби з торгівлею людьми та незаконним ввезенням мігрантів і запобігання підробці документів. Таким чином, запуск цього діалогу є форумом для регулярного обміну думками між регіонами ЄС та Латинською Америкою з усіх питань, пов'язаних з міграційними процесами.

Ще одним стратегічним партнерським регіоном ЄС в рамках Глобального підходу до міграції і мобільності є регіон «Шовкового шляху», співробітництво з яким розпочалося в 2013 році. Пріоритетною метою співробітництва є: створення і поліпшення умов для легальної міграції та мобільності; підтримка інтеграції мігрантів і протидія таким феноменам, як дискримінація, расизм і ксенофобія; зміцнення позитивного впливу міграції на розвиток як у країнах походження, так і в приймаючих країнах; запобігання й протидія нелегальній міграції, сприяння поверненню і реадмісія нелегальних мігрантів, а також боротьба зі злочинними угруповуваннями, що займаються незаконним ввезенням мігрантів; запобігання та протидія торгівлі людьми, боротьба з її основними причинами і забезпечення належного захисту та підтримки жертв торгівлі людьми; сприяння міжнародному захисту і дотримання прав біженців відповідно до міжнародних стандартів.

У рамках Празького процесу співробітництво щодо міграційних питань було розпочато 28 квітня 2009 року. Тоді було прийнято Спільну декларацію про принципи сприяння партнерських відносин у міграційній сфері. Крім того, держави-учасники погодилися зробити це на основі всеосяжного, збалансованого й прагматичного підходу, який поважає права мігрантів і членів їх сімей, а також біженців. Текст Спільної декларації був підготовлений державами-учасниками за активної участі ряду органів ЄС і міжнародних організацій. Зокрема, Спільна декларація визначила наступні п'ять областей в якості основи для співробітництва з ЄС: запобігання та боротьба з нелегальною міграцією; інтеграція легальних мігрантів; реадмісія, добровільне повернення та стійка реінтеграція, а також мобільність і розвиток легальної міграції з особливим акцентом на трудову міграцію.

Основна мета Празького процесу – сприяти розвитку партнерських відносин міграції між державами ЄС, зокрема, Шенгенської зони, Західних Балкан, Східного партнерства та Центральної Азії, а також Росії та Туреччини, відповідно до Глобального підходу до міграції і мобільності, яка являє собою всеосяжну основу для зовнішнього виміру міграційної політики ЄС. Група старших посадових осіб є головним органом Празького процесу. План дій Празького процесу 2012–2016 рр., був прийнятий на Конференції міністрів у Познані 4 листопада 2011 року. У ньому викладено 22 конкретних заходів у шести тематичних областях, які будуть реалізовані протягом цього періоду. Важливо зазначити, що в останньому Плані дій було розширено сферу співробітництва, зокрема, включено сферу притулку, яка перетворилася на самостійну сферу подальшого співробітництва¹⁶.

Важливо зазначити, що попри широке співробітництво ЄС з третіми країнами в рамках Глобального підходу до міграції та мобільності кооперація все ж таки зосереджується на протекціонізмі кордонів ЄС, а не на виробленні підходів до налагодженого діалогу у сфері легальної міграції. Співробітництво у цій сфері можна розширити, наприклад, щодо визнання дипломів та сприяння легальному прийняттю мігрантів, а

також чітке визначення соціальних гарантій для легальних мігрантів. Для цього необхідна внутрішня гармонізація правил на основі принципу солідарності. Такі заходи, серед іншого, допоможуть вирішити демографічне становище Європи.

Крім того, попри збільшення кількості діалогів щодо міграційних викликів, необхідно зосередити увагу на їх практичній цінності та виробленні конкретних підходів щодо їх реалізації. Також варто посилити інституційну структуру обміну інформації між інститутами ЄС та державами-членами ЄС щодо вироблення спільних стратегій співробітництва ЄС з третіми країнами.

Європейський порядок денний щодо міграції від 2015 р. передбачає оновлений підхід до міграції. Відповідно до нього міграційні питання мають бути вирішені комплексно, зокрема передбачається: розвиток Спільної європейської системи надання притулку, розробка нової європейської політики легальної міграції, боротьба з нелегальною міграцією та торгівлею людьми, охорона зовнішніх кордонів¹⁷.

Практичною реалізацією Європейського порядку денного щодо міграції стала Угода між ЄС та Туреччиною з метою врегулювання імміграційної кризи від 18 березня 2016 року¹⁸. Події Арабської весни призвели до величезного напливу біженців із Сирії, Ірану, Іраку, Афганістану Сомалі та інших країн до Туреччини, яка є транзитною країною для нелегальних іммігрантів та біженців, які прямують до ЄС. Відповідно до щорічного звіту щодо стану біженців в Туреччині від 2 березня 2017 р. у Туреччині перебуває найбільша кількість біженців у світі, а саме 3 млн, і тільки 10 % із них знаходяться в таборах для біженців¹⁹. Для багатьох з них Туреччина є транзитною країною до Європи. Тому, з метою врегулювання цієї проблеми, між ЄС та Туреччиною було проведено три саміти. На першому саміті 29 листопада 2015 р. було представлено Спільний план дій щодо врегулювання імміграційних потоків, особливо з Сирії. На другому саміті 7 березня 2016 р. було представлено три мети, яких необхідно досягти: 1) запобігання втратам життів на Егейському морі; 2) подолання мережі контрабанди мігрантів; 3) заміна нелегальної імміграції на легальну. З метою розв'язання поставлених завдань було проведено третій саміт 18 березня 2016 р., на якому було представлено Угоду між ЄС та Туреччиною для врегулювання імміграційної кризи.

Відповідно до неї усі нові нелегальні мігранти, які прибудуть з Туреччини до Греції після 20 березня 2016 р. та не подаватимуть там заявку на отримання притулку або якщо їхнє прохання не буде задоволене, будуть повернуті до Туреччини. При цьому, за кожного повернутого сирійця-нелегального іммігранта з грецьких островів до Туреччини один сирієць-біженець буде переселений з Туреччини до ЄС. Після зменшення нелегальної імміграції між ЄС та Туреччиною впроваджується План добровільного гуманітарного прийому. Крім того, заохочується аби сирійські біженці мали змогу жити в більш безпечних умовах.

У справі врегулювання міграційних питань між Туреччиною і Грецією важливу роль відіграє Європейська агенція Фронтекс, в рамках спільної операції Посейдон. Фронтекс підтримує грецьку владу, надаючи транспортну допомогу грецьким офіцерам та забезпечує кадрами. Відповідно до статистичних даних Фронтексу у період з січня по листопад 2016 р. судна, розміщені Фронтексом, були залучені до порятунку 40413 людей в Егейському регіоні²⁰.

Необхідно визнати, що співробітництво ЄС з Туреччиною дало свої результати. ЄС значно активізував співпрацю у питаннях міграції з Туреччиною. Угода між ЄС та Туреччиною з метою врегулювання імміграційної кризи призвела до негайних результатів, зменшивши на 90 % кількість нелегальних прибульців з Туреччини до ЄС²¹.

Таким чином, у статті ми дослідити сучасний стан механізму регулювання співробітництва ЄС з третіми країнами у сфері спільної імміграційної політики. На прикладі Туреччини проаналізували результати такого співробітництва. Відповідно до нового Європейського порядку денного щодо міграції від 2015 р. співробітництво ЄС з третіми країнами розширюється, а глобальний підхід до міграції та мобільності вже не є єдиним засобом реалізації нового порядку денного щодо міграції. Тому необхідно вдосконалювати механізми взаємодії та співіснування доробку ЄС в імміграційній сфері. Різноманітний характер, множинність інструментів, що використовуються для розвитку співробітництва ЄС з третіми країнами в імміграційній сфері, нечіткий розподіл повноважень та компетенції зумовлюють необхідність чіткого вироблення стратегії співробітництва ЄС з третіми країнами в імміграційній сфері.

¹ Ten priorities for Europe : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://eeas.europa.eu/sites/eeas/files/ten-priorities-for-europe>

² Press release of European Commission. EU official development assistance reaches highest level ever : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://europa.eu/rapid/press-release_IP-17-916_en.

³ Partnership framework on migration : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://eeas.europa.eu/sites/eeas/files/fact-sheet_partnership_framework_on_migration

⁴ Communication from the Commission to the European Parliament, the European Council, the Council and the European investment bank on establishing a new partnership Framework with third countries under the European Agenda on Migration : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/what-we-do/policies/european-agenda-migration/proposal-implementation-package/docs/20160607/communication_external_aspects_eam_towards_new_migration_ompaact_en

⁵ Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions. The Global Approach to Migration and Mobility COM/2011/0743 : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX:52011DC0743>

⁶ Thematic Partnership on Migration, Mobility and Employment Action Plan 201-2013 fiches on Priority. Initiatives draft 14 June 2013 : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.africa-eu-partnership.org/sites/default/files/documents/130614_mme_action_plan_fiches_-_update_clean_2

⁷ The European Union's cooperation with Africa on migration, 22 April 2015 : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-15-4832_en

⁸ Joint Declaration on a Mobility Partnership between the European Union and the Republic of Cape Verde : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/international-affairs/global-approach-to-migration/specific-tools/docs/mobility_partnership_cape_verde_en

⁹ Joint Declaration on a Mobility Partnerships between the European Union and the Republic of Moldova : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/international-affairs/global-approach-to-migration/specific-tools/docs/mobility_partnership_republic_of_moldova_en

¹⁰ Joint Declaration on a Mobility Partnership between the European Union and Georgia : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/international-affairs/global-approach-to-migration/specific-tools/docs/mobility_partnership_georgia_en

¹¹ Joint Declaration on a Mobility Partnership between the European Union and Armenia : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/international-affairs/global-approach-to-migration/specific-tools/docs/mobility_partnership_armenia_en

¹² Joint declaration establishing a Mobility Partnership between the Kingdom of Morocco and the European Union and its Member States : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-is-new/news/news/2013/docs/20130607_declaration_conjointe-maroc_eu_version_3_6_13_en

¹³ Declaration conjointe établissant un partenariat de mobilité entre la Tunisie, d'une part, et l'union Européenne et les états Membres participants, d'autre part [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/international-affairs/global-approach-to-migration/specific-tools/docs/final_joint_declaration_tn-eu_fr

¹⁴ Joint Declaration on a Common Agenda on Migration and Mobility between the Federal Democratic Republic of Ethiopia and the European Union and its Members : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/e-library/documents/policies/international-affairs/general/docs/eu_ethiopia_agreement_on_migration_and_mobility_en

¹⁵ Joint Declaration on a Common Agenda on Migration and Mobility between the Federal Democratic Republic of Nigeria and the European Union and its Members : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://eeas.europa.eu/delegations/nigeria/documents/page_content/eu-ng-jd_en

¹⁶ Second Ministerial Conference of the Prague Process Action Plan 2012–2016 : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.iom.int/files/live/sites/iom/files/What-We-Do/docs/Action-Plan-2012-2016-en>

¹⁷ European agenda on migration, 2015: [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/what-we-do/policies/european-agenda-migration/background-information/docs/communication_on_the_european_agenda_on_migration_en

¹⁸ EU-Turkey statement, 18 March 2016 : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.consilium.europa.eu/press-releases-pdf/2016/3/40802210113_en

¹⁹ Press release of European Commission. EU official development assistance reaches highest level ever : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://europa.eu/rapid/press-release_IP-17-916_en

²⁰ Joint operation Poseidon : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://frontex.europa.eu/pressroom/hot-topics/joint-operation-poseidon-greece-3ImFxd>

²¹ Towards a new Partnership Framework with third countries under the European Agenda on Migration : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-16-2118_en.htm

Резюме

Кортукова Т. О. Співробітництво ЄС з третіми країнами у сфері спільної імміграційної політики.

У статті досліджено та проаналізовано сучасний стан співробітництва ЄС з третіми країнами у сфері спільної імміграційної політики. На прикладі Туреччини продемонстровано результати такого співробітництва.

Ключові слова: спільна імміграційна політика ЄС, Глобальний підхід до міграції і мобільності, Європейський порядок денний щодо міграції, Угода між ЄС та Туреччиною з метою врегулювання імміграційної кризи.

Резюме

Кортукова Т. А. Сотрудничество ЕС с третьими странами в сфере общей иммиграционной политики.

В статье исследовано и проанализировано современное состояние сотрудничества ЕС с третьими странами в сфере общей иммиграционной политики. На примере Турции продемонстрированы результаты такого сотрудничества.

Ключевые слова: общая иммиграционная политика ЕС, Глобальный подход к миграции и мобильности, Европейская повестка дня по миграции, Соглашение между ЕС и Турцией с целью урегулирования иммиграционного кризиса.

Summary

Kortukova T. EU cooperation with third countries in the field of common immigration policy.

The article analyzes the current condition of the EU cooperation with third countries in the field of common immigration policy. The example of Turkey demonstrates the results of such cooperation.

Key words: EU Common Immigration Policy, Global Approach to Migration and Mobility, European Agenda on migration, EU-Turkey Statement.